

Der mennesk

For nesten ti år siden begynte Siri Pettersen (41) på sin fantasy-roman. I høst kommer første del i trilogien Ravneringene.

Som lita jente skrev hun innalternativ slutt i en Astrid Lindgren-bok, for det fantes litteratur som fenget mer: Fantasy, eller «fantastisk litteratur», som Bing og Bringsværd introduserte den med i sine antologier på 70-tallet. Eller nerde-litteratur, for på begynnelsen av 80-tallet var det ingenting som tydet på at fantasyskulle bli allmanneseie en dag. Faktisk heller ikke for ti år siden, da Siri Pettersen begynte på bokprosjektet. 9. september slippes «Odinsbarn» på Gyldendal, den første i tre bøker om Hirka i serien Ravneringene.

– Hadde jeg hørt på rådene jeg fikk da, hadde nok ikke denne serien blitt til. Men du må følge hjertet og skrive det du selv har lyst å lese, sier hun.

Hardt arbeid

Siri Pettersen (41) vokste opp på Galtnes, i skjæringspunktet mellom Finnsnes og Sørreisa. Hun begynte å jobbe som designer av webløsninger i Trondheim, fordi hun absolutt ikke ville bo i Oslo. Etter åtte år flyttet hun likevel til hovedstaden, og etter like mange år der regner hun også den som hjemby. Trondheimstida var midt i dotcom-perioden, og da krisen kom, ble den norske avdelingen av selskapet hvor hun arbeidet, slått konkurs. De ansatte startet det ansatteide Kantega, hvor Siri Pettersen i dag er art director – med ansvar for design og profil. I førti prosent stilling.

– Jeg må jo ha tid til å skrive, ler hun.

Hun er vant med å visualisere sine ideer. I 2002 vant hun

Bladkompaniets tegneseriekonkurranse, og i 2004 fikk hun Sproingprisen som årets nykommer med «Anti-klimaks» og den tekstløse novelleserien «Kråkene». Å gå svanger med et boksprosjekt over lang tid, kan ha sine fordeler. Det vet hun i dag. Alt modnes, handlingen strammer seg til, og trådene begynner å trekke i samme retning. Men man blir urolig når utkastet ligger på hold i månedsvis av gangen, når notatlappene henger på veggen og man ikke tar seg tid til å fullføre.

– Jeg leste en gang at Hemingway omskrev hver av sine bøker 25 ganger. Da er det ikke rart at man sier hardt arbeid trumfer talent, selv om man må håpe på litt av begge deler.

– Til slutt tok jeg meg bare sammen, gjorde det ferdig og sendte det fra meg.

Murstein

I bokform var manuset blitt til en over sekshundresiders murstein i klassisk, episk fantasy-format. Det ligger mye lidenskap og overbevisning i et så omfattende skrivearbeid, ikke minst når mange sa det ikke var vits i å satse på den genren.

– Det er ikke mange år siden folk sa at fantasy ikke ville bli tatt inn av forlagene. Hvis du

Genre-brytende. Det er ikke fritt for at fantasy ofte forholder seg til samme spilleregler. Mange av dem

« Hadde jeg hørt på rådene jeg fikk da, hadde nok ikke denne serien blitt til. Men du må følge hjertet og skrive det du selv har lyst å lese.

Siri Pettersen

ser de TV-seriene som er nå – ingen ville ha satt på slikt da jeg var tenåring. Da jeg var yngre, trodde jeg at jeg var den eneste som likte sånt! Men så traff man heldigvis andre som var like «rare». Jeg spilte rollespill med en herlig og inkluderende guttegjeng som jeg har mye å takke for. Og jeg husker da jeg kom inn på universitetsbokhandelen i Tromsø og så mine første «Dungeons & Dragons»-bøker. Det var en vekker. Det var fantasy presentert på en mer voksen måte til ungdommene. Det var eventyr på stereo.

Timingene var riktige, for nå finner du fantasy over alt. Ventetiden etter at manus var sendt over til forlagene, var kort.

– Responsen var overveldende! I løpet av samme uke ringte tre forlag som var interessert. Det er til å bli ydmyk av. Jeg erkjenner at jeg var i en sjelden situasjon som kunne velge. Det ble Gyldendal. Der er de en fantastisk gjeng som har tatt godt vare på manuset. De mener det er en godroman primært, fantasy sekundært, og det gjør meg glad og takknemlig.

– Jeg var dessuten overrasket over at de omfavnet et prosjekt som de visste skulle munn ut i tre bøker – ikke bare én, sier hun.

Kjønnsrollemønster

Som 26-åring vant hun en konkurranse om «Beste hjemmeside laget av jente». I lys av dagens postfeminisme er det fristende å hevde at selv tittelen er diskriminerende.

– Det var en konkurranse som bladet Det Nye hadde satt i gang – og mamma hadde meldt meg på, husker Siri Pettersen.

Når hun tenker etter, vet hun at hun nesten bare hadde guttevenner på den tiden. Deretter ble det arbeid innenfor den mannsdominerte IT-bransjen, og for noen år siden vant hun sølv og bronse i verdensmesterskapet i TAGB Tae Kwon-Do i Stor-Britannia.

– Jeg trener ikke kampsport nå lenger, smiler hun.

Men parallellen til et stereotyp kjønnsrollemønster er lett å dra.

– Samtidig som jeg ville skrive klassisk fan-

Ønsket er en myte

Ønsket Siri Pettersen å bryte i sitt romanverk.

tasy, ønsket jeg også å bryte regler. Fantasy kan ofte bli langsom. Da blir den for spesielt interesserte, slike som er opptatt av lange reiser, vakre byer og beskrivelse av fine våpen og klær. Bøkene ender opp med å bli dokumentarer om imaginære steder.

– Det kan være flott i seg selv, men for meg var historien den drivende kraften. Visuelt sett ville jeg at det skulle være filmatisk. Jeg ville skrive noe folk feide gjennom på kort tid, men på en slik måte at de ble engasjert.

Karaktertrekk og genretypiske plot har kanskje funnet utradisjonelle løsninger i hennes manus.

– Hvis vi ser på den tradisjonelle fantasyromanen: Hovedpersonen er nesten alltid en gutt, selv om det har endret seg litt. Jeg har en kvinnelig hovedrolleinneholder. Gutten har alltid spesielle evner og er «profetiens utvalgte». Min jente er *ikke* utvalgt til noe som helst, og mangler de evnene alle andre har.

« Det er ikke mange år siden folk sa at fantasy ikke ville bli tatt inn av forlagene.

Siri Pettersen

Fantasy-litteratur. 9. september kommer første del i Siri Pettersens fantasy-trilogi om Ravneringene. ALLE FOTO: ARNE IVAR HANSSEN

– I Ravneringene handler det mer om å ha en grunn til å være den som er utstøtt, ikke den som hele tiden berger seg med magi. I teksten brukes aldri ordet magi – eller hulder, for den saks skyld – for premisset er at vi er i en verden der mennesket kun er en myte. Hirka mangler hale, fordi hun er et menneskebarn.

Ifølge forlaget er romanserien tuftet på norrøn grunn. Men det er ingen bok om norrøn mytologi. Odin spiller ingen større rolle utover tittelen: Hirka kalles et Odinsbarn fordi menneskene ifølge legenden var barn av Odin.

– Dessuten håper jeg manuset bryter med det typiske kjønnsrollemønsteret man ofte finner i fantasy. Særlig i visse vampyrserier der jenta synes å være fullstendig handlingslammet. Det syns jeg er både er irriterende og betenkkelig.

– Hos meg er det *hun* som er den utemmede, det ville dyret, mens han er dannet, sivilisert og utilnærmelig.

Drivkraft

Ønsket om å skrive fantasy med dybde kan være en drivkraft til å komme frem med eget materiale.

– Å skrive er et valg, mer enn en mulighet. Jeg har alltid visst at jeg ville gjøre det, og når tiden var inne, måtte forholdene legges til rette for at det skulle bli sånn. Det handler om prioritinger.

Siri Pettersen skriver best når hun stenger alt annet ute og setter av en tidsperiode der hun lover seg selv å ikke gjøre annet enn å skrive. Gjerne en måned eller to, uten jobb eller distraksjoner, mener hun.

– Jeg henger romanfigurer og plot-lapper på veggen, og omgir meg med boken fysisk. Hver gang jeg går inn og ut av rommet, kan jeg se hva som skal skje, hvem som gjør hva og så videre. Samtidig er jeg avhengig av å kunne skifte miljø. Jeg elsker å skrive på kaffebarer! Og jeg blir ofte inspirert av folk i sosiale medier. For eksempel er det mange som tar nydelige, fantasyinspirerte bilder på Instagram. Hvis jeg følger noen der eller på Twitter, er det stor sjanse for at de er en del av prosessen. Det er noe vakkert over at en

« Det er umulig å vokse opp i Nord-Norge og ikke la seg inspirere! Her omgir fantasi oss hele tiden.

Siri Pettersen

persons bilder kan inspirere en annens bok.

Det billedskjønne trenger heller ikke være overfladisk, slik det så altfor ofte blir i dag. Alt for ofte er det ubestridelig hva som er godt og ondt i moderne populærlitteratur. Siri Pettersen ville ha mer realistiske skurker med forståelig motivasjon.

– De skal ha troverdige grunner for å handle slik de gjør, og handlingene deres skal ha naturlige konsekvenser og føre til moralske dilemma. Noen befinner seg så midt i mellom at det ikke er mulig å avgjøre om de er gode eller onde. Det tilfører kompleksitet uten at man roter seg vekk.

– Jeg brant for å skrive fantasy som *ville* noe, som sier noe utover det som er godt og ondt, både med henblikk på fremmedfrykt og om blind tro på autoriteter som skal løse alt. Hvem er det som styrer verden? Er det noen som har rett eller lyst til det? Eller er det kanskje slik at de som burde gjøre det, mangler viljen?

Akkurat nå arbeider hun for at det skal komme én bok hvert år. Grunnpilarene til de to neste i trilogien er kommet på plass. Hun vet hvor handlingen går, og hvordan den slutter.

– For de som allerede har lest første boken som forhåndseksemplar, kan jeg love store overraskelser i neste bok. Etter høstens lansering blir det skriving på fulltid i et par måneder. Så lenge Marit – den enestående sjefen min i Kantega – tillater!

På kartet

«Ymslanda» heter Siri Pettersens mytiske land i Ravneringene. Hennes egen oppvekst ble delt mellom Finnsnes og Sørreisa. Etter mange år sørpå er det fremdeles geografien i nord som trer frem når landskapet bortenfor gis liv.

– Det er umulig å vokse opp i Nord-Norge og ikke la seg inspirere! Her omgir fantasi oss hele tiden.

Det er ingen tvil om at naturen hjemme har lånt mye til omgivelsene i Ravneringene. Skoger og nåletrær, snø og is, rovfugl og bratte fjell som stuper i havet. Og kråkefuglene. De som alltid følger Siri Pettersen, i novelle-serier og som romanmotiv.

– Vi er omgitt av rovfugl og kråkefugl som alltid har fascinert meg. Kråker forfølger meg i designarbeid, bøker og tegneserier. De dukker opp overalt.

Dermed har landskapet i seg selv lagt premissene for den som vil skrive episk fantasy. Nord-Norge har to viktige forutsetninger for å skape forfattere: Ekstrem, vakker natur, og gode muligheter for selvpålagt ensomhet, mener hun.

– Og faktisk er hjemstedet mitt «Galtnes» med på kartet over Ymslanda – for den som leter godt! Kan du finne det? Kartet kommer på trykk fremst i boka, ler Siri Pettersen.

ARNE IVAR HANSSEN
redaksjonen@folkebladet.no
77 85 20 20